

Schelp

Collectienummer: G 904

Etymologie: N

Petrogroep: A - Afzettingsgesteenten
A3 - Organische sedimenten

Identificatie:

Kleur: K

Aanwezige mineralen: Calciet en arragoniet

Chemische bestanddelen: CaCO_3

Beschrijving:

De schelp is een uit kalk (calciet en/of aragoniet) en andere mineralen bestaand (meestal) uitwendig skelet, dat door een weekdier wordt aangemaakt. De schelp verleent het dier stevigheid, en beschermt het dier tegen uitwendige invloeden. De schelp groeit tijdens het leven met het weekdier mee.

Oesterschelp

Mosselschelp

De weekdieren (mollusken) vormen een stam van ongewervelde dieren met een week lichaam en in de regel een uitwendig kalkskelet (**schelp**). Er zijn ruim 200.000 soorten. De bekendste zijn de slakken, de tweekleppigen (b.v. oesters en mosselen) en de inktvissen. Het lichaam van het weekdier bestaat grofweg uit drie delen: de voet, het inwendige

(de organen), een omhulsel (mantel) en meestal een schelp die in wezen een product is van de mantel van het weekdier. Want aan de buitenzijde van de mantel zijn cellen aanwezig die bij de meeste soorten een hard pantser aanmaken, dat de schelp wordt genoemd.

De schelp bestaat bij de meeste weekdieren uit drie lagen:

- Het periostracum is een zachte buitenlaag, een soort 'huid'. Deze huid is de reden dat schelpen er levend niet zo mooi uitzien dan wanneer ze zijn bewerkt.
- De belangrijkste beschermende laag bestaat uit kalk (CaCO_3) met als verschijningsvormen calciet en aragoniet.
- Gewoonlijk is er ook een zeer dunne derde laag aan de binnenzijde, de parelmoerlaag.

De schelp is een weliswaar harde, maar toch flexibele behuizing die groter wordt naarmate het dier groeit.

Technische eigenschappen: Geschikt voor vervaardiging van cement.

Benamingen: Gewoonlijk wordt onder schelp verstaan de behuizing van de tweekleppigen (als oesters en mosselen). De schelp van een slak wordt slakkenhuis genoemd. Daarnaast wordt dus ook de beschermende "huid" van de inktvis als schelp aangeduid.

Vindplaatsen: Overal ter wereld.

Toepassing/gebruik: Schelpen kunnen gebruikt worden ter verharding van een looppad (wordt soms een 'schelpenpad' genoemd). Ook kunnen schelpen worden gebrand tot schelpkalk, dat als bouw materiaal in het verleden vaak gebruikt werd in plaats van cement. Schelpen worden ook gebruikt als isolatiemateriaal in de bouw en ook als sierelementen en decoratie. Parelmoerschelpen en andere fraai gekleurde schelpen worden in sieraden verwerkt.

Bijzonderheden

o Collectie-exemplaar **G 904a** is (wellicht) een gefossilieerde schelp van de gewone pijlinktvis.

o Er zijn maar weinig echt schelpdragende soorten die erg groot worden, de meeste soorten blijven ruim onder de tien centimeter. Een uitzondering zijn enkele tropische soorten en de kroon spant de tot honderden kilo's zware en anderhalve meter lange doopvontschelp.

o Kalksteen waarin fossielen van schelpen zijn opgenomen geeft in gepolijste vorm een fraai decoratief uiterlijk. Dit gesteente wordt schelpenkalksteen of schelpenkalk genoemd.

o Er zijn duizenden soorten schelpen. Naast de bekende mossel- en oesterschelpen zijn de volgende schelpen redelijk bekend:

